

Det er jo bekjendt nok, at der findes Steder og Egne her i Landet, hvor godt Veimateriale, navnlig Gruus, kun findes meget sparsomt, og det er da indlysende, at naar Jernbanevæsenet vilde benytte den Ret, som her gives det til at tage Gruus, hvorformhelst det maatte findes, saa kunde dette meget let sætte en Sognecom-mune ud af Stand til at opfylde sine Pligter ligeoverfor Sognets Veivæsen, ligesom ogsaa det Samme kan blive Tilfældet med Hensyn til en Amtcom-mune. Det er ingenlunde min Mening, at der skulde lægges Jernbanevæsenet nogen særlig Hindring i veien for at erholde det nødvendige Materiale til sine Veies Vedligeholdelse, og det er heller ikke min Mening, at det skulde henvises til langt bortliggende Gruusgrave, der navnlig laae langt borte fra selve Linien; derimod mener jeg, at der med Hensyn til Valget af de Steder i Nærheden af Linien, hvor der findes Gruus, og hvortil Jernbanevæsenet uden stor Hindring kunde komme, burde gjøres en lille Indskrænkning i den Frihed, som her foreslaaes indrømmet det. Jeg mener, at naar en Veistrækning skal repareres, og der findes en lille Beholdning af Gruus i Nær-heden deraf, f. Ex. en Miil fra Arbejdsstedet, medens der 4—5 Miil længere borte, men i samme Afstand fra Banen, findes en righoldig Gruusgrav, saa skulde Jernbanebestyrelsen være forpligtet til at vælge det sidste Sted, thi det kunde ellers meget let hændes, at hele den mindre Beholdning blev opbrugt paa een Gang, me-dens den i lang Tid kunde have været til-strækkelig for Sognets Behov. Tager man Hensyn til, at Gruset vil kunne transporteres paa selve Jernbanen, vil den større Afstand ikke have stort at bethyde for Jernbanevæsenet. Jeg troer, at det ikke alene vilde være rejsfærdigt, om en sliq Bestemmelse blev truffen, men til-lige klogt og i Jernbanens egen Interesse, thi jo mere vort Jernbanevæsen udvikler sig, og jo flere Jernbaner vi faae, desto nødvendiggere maa det netop være at sørge for, at de Veie igjen-nem Sognene, som benyttes for at komme til Jernbanen, ogsaa blive gode, for at Jernbanen

kan faae en saameget større Fregvens; thi det er jo indlysende, at naar Sogne- og Amts-veiene befinde sig i en slet Tilstand, vil meget Gode, for ikke at sige Personer, maaskee holdes borte fra Transporten paa Jernbanen. Jeg troer derfor, at det vilde være i Jernbanevæse-nets egen Interesse, om det ikke deeltog i at lægge Hindringer i veien for Sogne- og Amts-veienes gode Vedligeholdelse, og det er klart, at naar Veimaterialet enten ganske eller tilbeels berøves Kommunen, vil dette have Indflydelse paa Veienes Tilstand, saafremt der ikke skal paabyrdes Kommunen en saameget større Be-kostning. Det er, som sagt, ikke min Mening, at man just skal henvise Jernbanevæsenet til langt bortliggende Gruusgrave, thi selv om de kunde faae Ret til at expropriere de Stræk-ninger, som føre til disse Grave, saa vil dog Anlægget af de nødvendige Spor dertil maaskee medføre for store Udgifter for det, naaget man vel maa huske paa, at Jernbanevæsenet har en Indtægt af enhver Person, det befordrer, me-dens Amtene og Sognene ikke have nogen saadan Indtægt af dem, der befare deres Veie. Jeg vil ikke gaae saa vidt, at jeg vil forbeholde Nogen en bestemt Indflydelse i saa Henseende. Den Nødvendighed, som efter min Mening her maatte komme til orde og høres, er Amtsråa-det, der i Reglen vil kjende disse Forhold med Hensyn til de enkelte Sogne i Amtsråadskræf-ten. Det var maaskee ikke for Meget at for-lange, at der blev indrømmet Amtsråadet en Prohibitivstemme i saa Henseende, men det er muligt, at dette dog vilde medføre for mange og for store Conflictter; i ethvert Tilfælde troer jeg imidlertid, at Amtsråadet burde høres og faae Leilighed til at udtale sig, inden Jern-banevæsenet griber til at føre Gruus bort fra hvilketformhelst Sted; det maatte vælges. Jeg vil derfor tillade mig at spørge den høitæredede Indenrigsminister, om han ikke kan gaae ind paa en Tilføielse i Loven, der gaaer ud paa at bestemme, at Retten til at disponere over det nødvendige Materiale paa et vist givet Sted først skulde indtræde efter forudgaaet Forhand-